

N:o 11.

Af herr **Stephens**, om tull å majsolja.

Efter hand som storindustriens tillverkningar af spånadsämnen undanträngt husslöjden i Sverige har linodlingen i vårt land betydligt minskats och på samma gång som en följd häraf tillgången på inhemskt linfrö så aftagit, att så godt som alla linoljeslagerier på landsbygden i brist på tillgång å råvara till sin oljetillverkning nödgats upphöra med sin verksamhet, och har följden häraf blifvit, att oljeslagerinäringen här i landet numera inskränker sig till ett mindre antal större fabriker, hvilka äro hänvisade till att taga det hufvudsakligaste af sin råvara, linfröet, ifrån utlandet, samt är den återstod af en förr i tiden i Sverige betydlig oljeslagerinäring, som ännu finnes kvar, nu i den ställning, att den icke skulle kunna ega bestånd emot utlandets konkurrens, om icke den hade ett skydd af en importtull af 7 öre per kilogram på linolja, men har under de senare åren uppstått ett förhållande, som hotar att tillintetgöra den redan så kringskurna oljeslagerihandteringen i landet, om icke utan dröjsmål åtgärder vidtagas för att skydda densamma.

De svenska oljeslagerierna hafva nemligen afyttrat den större delen af sin tillverkning af linolja till våra såpsjuderier, men under de senare åren har i Amerika uppstått en ny produkt, en af den billiga råvaran majsli tillverkad olja, så kallad majsolja, som med stor fördel användes i stället för linolja som råämne vid fabrikation af såpa, och hvilken olja inkommer här till landet tullfritt, på grund af vår tulltaxas lydelse, att »oljor: feta, icke flyktiga: andra slag: på fat, större eller mindre», till hvilken afdelning majsoljan hör, äro tullfria, till följd hvaraf majsoljan allt mer och mer utträngt linoljan vid vårt lands såpsjuderier. För att på tillförlitligaste sätt få utredt, i hvilken mängd majsolja äfven inom andra in-

dustrigrenar i vårt land användes, har försök gjorts att från vår tullstyrelse erhålla uppgift på de kvantiteter majsolja, som under de senare åren inkommit till landet, men har detta icke lyckats, då vid tullbehandlingen af oljor icke noteras de olika sorter, af hvilka den stora rubriken tullfria feta oljor, icke flyktiga, andra slag, består, hvilka oljor, förrän majsoljan tillkom, väl till största delen bestodo af smörjoljor, som, då de äro oumbärliga för våra många industrier och jernvägar, böra vara tullfria, men som majsolja icke är någon smörjolja, fins icke någon särskild anledning, hvarför den skulle vara tullfri. Den enda upplysning, som kunnat erhållas för att belysa, i hvilken mängd majsoljan här i landet undanträngt andra oljor, består af medföljande intyg från fyra af landets största oljeslagerier, som visa, huru afsättningen af linolja till såpsjuderierna minskats under de senare åren, hvaraf framgår, att försäljningen af linolja varit från

	1893.	1894.	1895.	1896.
	Kilogram.	Kilogram.	Kilogram.	Kilogram.
Sommeli fabrikers aktiebolag i Stockholm.....	410,000	280,000	76,000	5,000
Herrar M. E. Delbanco i Göteborg.....	259,900	{ Fabriken bränd }	148,800	47,000
Trollhätte oljeslageriaktiebolag, Trollhättan.....	56,285,5		13,635,5	intet
Malmö oljeslageriaktiebolag, Malmö.....	63,675	57,438	19,718	12,739
Summa	789,860,5	393,799	258,153,5	64,739

Häraf synes, att försäljningen af linolja från ofvannämnda oljeslagerier till såpsjuderierna i landet år 1893 utgjorde omkring 790 tons, som under de följande åren minskades så betydligt, att den år 1896 nedgått till omkring $64\frac{3}{4}$ tons, och är det anledning antaga, att densamma under innevarande år alldeles upphör, samt att Sveriges linoljeslagerinäring ej kan bestå i konkurrensen med den utländska majsoljan, med mindre än att den senare åsättes en minst lika hög tull som den å linolja nu gällande tullsatsen.

Enligt medföljande analys, intyg och utlåtande ifrån handelskemisten i Stockholm herr doktor Carl Setterberg synes, att det är lätt att skilja majsolja ifrån andra feta oljor, till följd hvaraf icke bör vid tullbehandlingen

af majsolja förefinnas någon större svårighet att skilja densamma ifrån andra oljor.

På grund af hvad jag ofvan anført hemställer jag vördsamt,

att Riksdagen ville dels bestämma tullsatsen å majsolja sålunda:

Oljor:

feta, icke flyktiga

— — — — — majs 1 kilogram 7 öre, dels ock besluta, att, för den händelse tullen å ifrågavarande olja åsättes, densamma må utgöras jemväl under innevarande år såsom tilläggsafgift till den förut beslutade tullbevillningen, så snart sådant grundlagsenligt kan ske.

Om remiss till bevillningsutskottet får jag vördsamt anhålla.

Stockholm den 27 januari 1897.

J. S. F. Stephens.

Att firman G. Sommelius & C:o och sedermera aktiebolaget Sommelii fabriker, som år 1894 öfvertagit firmans oljeslageri, sålt till såpfabrikanter under åren 1893—1896 följande poster linolja:

år 1893.....	cirka 410,000 kilo
» 1894.....	» 280,000 »
» 1895.....	» 76,000 »
» 1896.....	» 5,000 »

få vi härmed på begäran intyga.

Stockholm i november 1896.

C. W. Cederberg.

Per Wising.

På begäran får härmed meddela, att jag till såpfabrikanter här i landet sålt under

år 1893.....	259,900 kg. linolja
» 1895.....	148,800 » d:o
» 1896.....	47,000 » d:o;

under år 1894 sålde jag ej någon linolja af betydighet till följd af eldsvådan, som öfvergick mitt oljeslageri den 1 april nämnda år.

Göteborg i november 1896.

M. Delbanco.

Att Trollhätte oljeslageriaktiebolag till såpfabrikanter här i landet sålt

under år 1893.....	56,285,5 kg. linolja
» » 1894.....	56,361 » »
» » 1895.....	13,635,5 » »

intygas härmed på begäran.

I år har ingen dylik försäljning egt rum.

Göteborg den 19 oktober 1896.

Å Trollhätte oljeslageriaktiebolags vägnar

Reinh. Nymansson.

Utdrag öfver linoljeförsäljningar till såpsjuderier under åren 1893—
1896.

1893.....	rå linolja	63,675 kilo
1894.....	d:o	57,438 »
1895.....	d:o	19,718 »
1896.....	d:o	12,739 » .

Malmö den 9 november 1896.

Malmö oljeslageriaktiebolag

H. Thomée.

Analysintyg n:o 50458

öfver ett inlemnadt prof majsolja.

Undersökning begärdes för att få utrönt, om profvet vore ren oblandad majsolja och om det egde sådana yttre egenskaper, att det lätt kunde skiljas från andra feta oljor.

Vid undersökning har följande resultat erhållits.

Profvet innehöll icke lin-, rof- eller rapsolja, utan förhöll sig som en ren, oblandad majsolja. Det hade en stark egendomlig lukt och smak liknande den af hafreslem, och majsoljan bör därför, utan att underkastas kemisk undersökning, af hvar och en lätt kunna skiljas från andra feta oljor.

Stockholm den 4 december 1896.

Carl Setterberg,

fil. d:r, handelskemist.